

Blinčeve nagrade

Lani so bile prvič podeljene Blinčeve nagrade za raziskovalno in strokovno delo na področju fizike, ki jih podeljujeta Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani in Institut »Jožef Stefan«. Nagrade so namenjene vsem slovenskim fizikom z namenom, da bi spodbudili in nagradili raziskovalce v Republiki Sloveniji za raziskovalno in strokovno delo na področju fizike. Letos je nagrado za življenjsko delo prejel Peter Prelovšek, nagrado za vrhunske enkratne dosežke je prejel Martin Klanjšek, nagrado za fizike na začetku kariere pa Matjaž Perc.

Med nagrajenci sta tudi člana DMFA Peter Prelovšek in Martin Klanjšek.

Prof. dr. Peter Prelovšek z Instituta Jožef Stefan je prejel Blinčevo nagrado za življenjsko delo s področja fizike. Je najprepoznavnejši slovenski raziskovalec na področju teoretične fizike trdne snovi v domačem in mednarodnem prostoru. V zgodnjem obdobju je sodeloval pri študiju inkomenzurabilnih sistemov. Ključen je predvsem njegov prispevek k razvoju in študiju teoretičnih modelov inkomenzurabilnih struktur. Za delo na tem področju je leta 1985 prejel Kidričevo nagrado. Zasnovo in zagovarjal je obvezno podoktorsko izpopolnjevanje, kar je vplivalo na izboljšanje kakovosti raziskovalnega dela na področju teoretične fizike kondenzirane snovi. Ob svojem raziskovalnem področju je razvijal tudi analitične in numerične metode. V znanstveni sferi je znan kot izumitelj Lanczoseve metode pri končni temperaturi, ki jo je razvil s svojim doktorandom dr. Janezom Jakličem ter jo uporablja več skupin po svetu.

Slika 1. Peter Prelovšek, foto: Peter Legiša

Doc. dr. Martin Klanjšek z Instituta »Jožef Stefan« je bil za vrhunske dosežke nagrajen za članek v vrhunski fizikalni reviji *Nature Physics*, ki poroča o obstoju nenavadnih kvazidelcev-anjonov. Pred štirimi desetletji je o teh delcih razmišljal Nobelov nagrajenec Frank Wilczek, prva eksperimentalna potrditev njihovega obstoja pa je uspela ravno skupini pod nagrajenčevim vodstvom. Anjoni so zanimivi predvsem zato, ker jih je mogoče med seboj plesti v različne vozle, ki imajo spomin. Z njimi je mogoče izvajati kvantne logične operacije, ki bi bile lahko podlaga za protokol delovanja morebitnega topološkega kvantnega računalnika.

Slika 2. Martin Klanjšek, foto: osebni arhiv

Nagrajencem v imenu uredništva iskreno čestitam za nagrade in uspehe pri raziskovalnem delu.

Aleš Mohorič, urednik za fiziko

Zoisove nagrade in priznanja ter Puhove nagrade in priznanja 2019

Zoisove nagrade in priznanja, priznanje Ambasador znanosti ter Puhovo priznanje in nagrada za leto 2019 so bile podeljene 20. novembra v Ljubljani. Te nagrade in priznanja so najvišje državne nagrade za dosežke na področju znanstvenoraziskovalnega dela, razvojne dejavnosti in prenosa znanstvenih izsledkov in novosti v gospodarstvo. Priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije je prejel Marc L. Greenberg. Alenka Šelih in Josip Globevnik sta prejela Zoisovo nagrado za življenjsko delo. Zoisove nagrade za vrhunske dosežke so prejeli Nives Ogrinc, Enes Pasalic in Denis Arčon. Zoisova priznanja so prejeli Jurij Lah, Boris Rogelj, Boštjan Brešar, Matevž Dular, Miha Ravnik in Matjaž Dolšek. Marko Jagodič je prejel Puhovo nagrado za življenjsko delo, Hubert Kosler, Erih Arko, Damjan Širaj, Matija Jezeršek in Niko Herakovič pa Puhovo nagrado za vrhunske dosežke.

Med prejemniki so člani Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije Josip Globevnik, Denis Arčon, Boštjan Brešar in Miha Ravnik.

Dosežki nagrajencev so opisani na straneh Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport [1]. Povzemimo dosežke naših članov.